

عوامل سدیش احتمالات تفسیری

www.ketab.ir

مؤلفان:

محمد علی غیور - آرزو اکبری

۲۰۳۴۸۹۳

سرشناسه	: غیور، محمدعلی، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: عوامل پیدایش احتمالات تفسیری / مؤلفان محمدعلی غیور، آرزو اکبری.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارا مؤلفین طلایی، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۲۳۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۸-۹۲۲-۷ : ۱۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: قرآن -- مسائل ادبی -- معانی و بیان
موضوع	: Qur'an as literature -- Rhetoric
موضوع	: تفاسیر شیعه -- قرن ۱۴ -- نقد و تفسیر
موضوع	: Qur'an -- Shiite hermeneutics -- 20th century -- Criticism : & interpretation
موضوع	: قرآن -- مسائل لغوی
موضوع	: Qur'an -- Language, Style
شناسه افزوده	: اکبری - آرزو، ۱۳۶۴-
رده‌بندی کنگره	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۸-۹۲۲-۷ : ۱۵۰۰۰۰
رده‌بندی دیوبی	: ۲۰۱/۸۱۳
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۰۸۷

عنوان	: عوامل پیدایش احتمالات تفسیری
مؤلفان	: محمدعلی غیور - آرزو اکبری
ناشر	: مؤلفین طلایی
صفحه‌آرا	: زهرا نقی‌زاده
طراح جلد	: سمیرا سبحانی
نوبت چاپ	: اول - ۱۳۹۸
تیراژ	: ۱۰۰ جلد
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۲۴۸-۹۲۲-۷
چاپ	: مؤلفین طلایی
قیمت	: ۱۵۰۰۰۰ ریال
قطع کار	: وزیری

www.bookgolden.ir

تهران - میدان انقلاب، خیابان ۱۲ فروردین، خیابان شهید نظری، پلاک ۱۳۰ -
طبقه پنجم غربی - تلفن: ۶۶۹۵۱۶۲۱ - ۰۲۱

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات ۱۵

۲-۱-۱ مباحث مقدماتی ۲۱

۲-۱-۲ سیر تطور تفسیر قرآن از تبیین مراد الهی تا مطرح شدن احتمالات متعدد تفسیری ۲۱

۲-۱-۳ ۱-۱-۱ تفسیر در عهد رسالت ۲۲

۲-۱-۳-۱ ۲-۱-۲ تفسیر در دوران صحابه و شکل‌گیری جریان قصاص ۲۳

۲-۱-۳-۱ ۲-۱-۲-۱ سیر اختلافات تفسیری در دوران تابعان و حضور ائمه (ع) ۲۴

۲-۱-۳-۱ ۲-۱-۲-۱ تفسیر به سبب مشایخ شدن ۲۵

۲-۱-۳-۱ ۲-۱-۲-۱ تفسیر در سده‌های بعد ۲۶

۲-۱-۳-۱ ۲-۱-۲-۱ تفسیر در عصر جدید ۲۷

فصل دوم: عوامل درون متنی اختلافات تفسیری ۲۹

۳۱ مقدمه ۳۱

۱-۲ عوامل درون متنی ۳۲

۱-۱-۲ مفردات ۳۳

۱-۱-۲-۱ ۱-۱-۱ مشترک لفظی ۳۳

۱-۱-۲-۱ ۱-۱-۱-۱ واژه النجم ۳۵

۱-۱-۲-۱ ۱-۱-۱-۲ واژه قرء ۳۶

۱-۱-۲-۱ ۱-۱-۱-۳ واژه اختلاف ۳۷

۱-۱-۲-۱ ۲-۱-۱ متعدد بودن معانی حروف ۳۸

۱-۱-۲-۱ ۱-۱-۱-۱ حرف جر «إلی» ۳۹

۱-۱-۲-۱ ۲-۱-۱-۱ حرف «إن» ۴۰

۱-۱-۲-۱ ۳-۱-۱ هم‌آوایی و هم‌نویسی معرب و غیر معرب ۴۱

۱-۱-۲-۱ ۱-۳-۱ واژه «صلوات» ۴۳

- ۴۴..... ۲-۳-۱-۱-۲ واژه «الدین»
- ۴۴..... ۳-۳-۱-۱-۲ واژه «راعنا»
- ۴۶..... ۴-۳-۱-۱-۲ واژه «التَّنُورُ»
- ۴۷..... ۴-۱-۱-۲ معرب بودن واژه
- ۴۸..... ۱-۴-۱-۱-۲ واژه «رَبَّائِینَ»
- ۴۹..... ۵-۱-۱-۲ ساختار صرفی کلمه
- ۵۰..... ۱-۵-۱-۱-۲ واژه «طَهُور»
- ۵۲..... ۲-۵-۱-۱-۲ فعل «يُضَارُّ»
- ۵۳..... ۶-۱-۱-۲ سلافت در ریشه کلمه
- ۵۴..... ۱-۶-۱-۱-۲ واژه اسم
- ۵۶..... ۱-۶-۱-۱-۲ واژه «سُمُرَّة»
- ۵۷..... ۷-۱-۱-۲ تعیین محدود زمان یک عنوان
- ۵۷..... ۱-۷-۱-۱-۲ واژه «أُنْدُ»
- ۵۸..... ۲-۳-۳-۱-۳ واژه «كَهْلُ»
- ۵۹..... ۸-۱-۱-۲ غَلَم مشترک
- ۵۹..... ۱-۸-۱-۱-۲ وجه انتساب حضرت مرید به زمان
- ۶۰..... ۲-۸-۱-۱-۲ نام عِمْران
- ۶۱..... ۹-۱-۱-۲ معنای لغوی یا اصطلاحی
- ۶۲..... ۱-۹-۱-۱-۲ واژه «آیة»
- ۶۴..... ۲-۹-۱-۱-۲ واژه «الزَّكْوَة»
- ۶۵..... ۱۰-۱-۱-۲ حروف مقطعه
- ۶۹..... ۲-۱-۱-۲ ترکیب
- ۶۹..... ۱-۲-۱-۲ اختلاف در مرجع ضمیر
- ۷۰..... ۱-۲-۱-۲ اختلاف در مرجع ضمائر «لَيُؤْمِنَنَّ بِهِ وَقَبْلَ مَوْتِهِ»
- ۷۲..... ۲-۱-۲-۱-۲ اختلاف در مرجع ضمائر «يُرَوِّثُهُمْ مِنْهُمْ»
- ۷۳..... ۲-۲-۱-۲ اختلاف در گوینده سخن

- ۱-۲-۲-۱-۲ گوینده عبارت «لَيْسَ الذَّكْرُ كَالْأُنْثَى» خداوند یا مادر حضرت مریم ۷۳
- ۱-۲-۲-۲-۲ گوینده عبارت «يُضِلُّ بِهِ كَثِيرًا وَيَهْدِي بِهِ كَثِيرًا» خداوند یا کافران ۷۵
- ۱-۲-۲-۲-۲ اختلاف در متعلق (جارو مجرور و ظرف) ۷۶
- ۱-۲-۲-۳-۱ متعلق ظرف «وَجْهَ النَّهَارِ» ۷۷
- ۱-۲-۲-۳-۲ متعلق جار و مجرور «كَمَا» ۷۸
- ۱-۲-۲-۴-۲ تقدیم و تأخیر ۸۰
- ۱-۲-۲-۴-۱ کلمه «بَيْنَيْهِ» ۸۱
- ۱-۲-۲-۴-۲ استثناء «إِلَّا قَلِيلًا» ۸۲
- ۱-۲-۲-۵-۲ ابتدا ۸۴
- ۱-۲-۲-۵-۱ استثناء یا عاطفه بودن «واو» در آیه ۷ آل عمران ۸۵
- ۱-۲-۲-۶-۲ خواننده یا مدد از یک آیه ۸۷
- ۱-۲-۲-۶-۱ آیه روح ۸۷
- ۱-۲-۲-۶-۲ «وَمَا تَشَاوَرُوا إِلَّا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا» (۳۰/انسان) ۸۸
- ۱-۲-۲-۷-۲ اعراب کلمه ۹۰
- ۱-۲-۲-۷-۱ اعراب کلمه «أَرْجُلُكُمْ» ۹۱
- ۱-۲-۲-۸-۲ اختلاف در فاعل ۹۳
- ۱-۲-۲-۸-۱ زینت دهنده شہوات خداوند یا شیطان ۹۳
- ۱-۲-۲-۹-۲ اختلاف در ذوالحال ۹۵
- ۱-۲-۲-۹-۱ آیه «شَهِدَ اللَّهُ» ۹۶
- ۱-۲-۲-۱۰-۲ زیادت یک حرف یا کلمه ۹۷
- ۱-۲-۲-۱۰-۱ حرف لا در ترکیب «فَلَا أَقْسِمُ» ۹۷
- ۱-۲-۲-۱۱-۲ غرابت ترکیب ۹۹
- ۱-۲-۲-۱۱-۱ ترکیب «ذَاتِ الرَّجْعِ» ۹۹
- ۱-۲-۲-۱۱-۲ ترکیب «ذَاتِ الْحَبْكِ» ۱۰۰
- ۱-۲-۲-۱۱-۲ ترکیب «بَهِيمَةُ النَّعَامِ» ۱۰۱
- ۱-۲-۲-۱۲-۲ استثنائات قرآنی ۱۰۳

- ۱۰۴ استثناء در آیه تغییر قبله ۱-۱۲-۲-۱-۲
- ۱۰۶ استثناء در آیه اِقْرَأ ۲-۱۲-۲-۱-۲
- ۱۰۷ ناهماهنگی ظاهری آیه با سیاق موضوع کلام ۱۳-۲-۱-۲
- ۱۰۹ آیات ۱۶ تا ۱۹ سوره قیامت ۱-۱۳-۲-۱-۲
- ۱۱۱ حقیقی بودن یا مجازی بودن تعبیر ۱۴-۲-۱-۲
- ۱۱۲ حقیقی یا مجازی بودن مسخ بنی اسرائیل ۱-۱۴-۲-۱-۲
- ۱۱۴ «وَسُئِلَ الْقُرْیَةُ» ۲-۱۴-۲-۱-۲
- ۱۱۵ امر به آسمان و زمین ۳-۱۴-۲-۱-۲
- ۱۱۶ شدن ۱-۱۶-۲-۱-۲
- ۱۱۷ استواء خداوند بر عرش ۱-۱۶-۲-۱-۲
- ۱۱۸ در مشا الیه اسماء اشاره ۱-۱۶-۲-۱-۲
- ۱۱۸ اشاره هذا ۱-۱۶-۲-۱-۲
- ۱۲۱ فصل سوم: مباحث تأثیرگذار در اتخاذ بانی چندمعنایی فصل سوم: مباحث تأثیرگذار در اتخاذ بانی چندمعنایی
- ۱۲۳ مقدمه مقدمه
- ۱۲۳ ۱-۳ عوامل برون متنی ۱-۳ عوامل برون متنی
- ۱۲۴ ۱-۱-۳ عوامل مربوط به گوینده سخن ۱-۱-۳ عوامل مربوط به گوینده سخن
- ۱۲۴ ۱-۱-۱-۳ مبهم آوردن لفظ ۱-۱-۱-۳ مبهم آوردن لفظ
- ۱۲۴ ۱-۱-۱-۳ «ما» در «يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ» ۱-۱-۱-۳ «ما» در «يَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ»
- ۱۲۶ ۲-۱-۱-۳ لفظ «ما» در «فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَفِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ» ۲-۱-۱-۳ لفظ «ما» در «فِيمَا لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ وَفِيمَا لَيْسَ لَكُمْ بِهِ عِلْمٌ»
- ۱۲۷ ۲-۱-۱-۳ محذوف بودن متعلق (جار و مجرور، ظرف، معدود، مفعول) ۲-۱-۱-۳ محذوف بودن متعلق (جار و مجرور، ظرف، معدود، مفعول)
- ۱۲۷ ۱-۲-۱-۱-۳ متعلق دو فعل «فَرَعَتْ» و «فَانْصَبَ» ۱-۲-۱-۱-۳ متعلق دو فعل «فَرَعَتْ» و «فَانْصَبَ»
- ۱۳۰ ۲-۲-۱-۱-۳ متعلق سه فعل «اصْبِرُوا» و «صَابِرُوا» و «رَابِطُوا» ۲-۲-۱-۱-۳ متعلق سه فعل «اصْبِرُوا» و «صَابِرُوا» و «رَابِطُوا»
- ۱۳۲ ۳-۱-۱-۳ اجمال بیش از حد کلام با حذف جزئیات و اکتفاء به ذکر یک عنوان ۳-۱-۱-۳ اجمال بیش از حد کلام با حذف جزئیات و اکتفاء به ذکر یک عنوان
- ۱۳۲ ۱-۳-۱-۱-۳ تعبیر «الْأَسْمَاءُ» ۱-۳-۱-۱-۳ تعبیر «الْأَسْمَاءُ»
- ۱۳۴ ۲-۳-۱-۱-۳ تعبیر «كَلِمَاتٍ» ۲-۳-۱-۱-۳ تعبیر «كَلِمَاتٍ»
- ۱۳۵ ۴-۱-۱-۳ اطلاق لفظ ۴-۱-۱-۳ اطلاق لفظ

- ۱۳۶ ۱-۱-۱-۴-۱ اطلاق عبارت «وَأَخَوَاتُكُمْ مِنَ الرُّضَاعَةِ»
- ۱۳۷ ۱-۱-۱-۵-۱ عام بودن کلمه
- ۱۳۸ ۱-۱-۱-۵-۱ لفظ عام «الْأَمَانَاتِ»
- ۱۳۹ ۱-۱-۱-۵-۲ لفظ عام «خیرا»
- ۱۴۰ ۱-۱-۱-۶-۱ اختلاف در مخاطب کلام
- ۱۴۰ ۱-۱-۱-۶-۱ مخاطب «فَاقْتُلُوا أَنْفُسَكُمْ»
- ۱۴۲ ۱-۱-۱-۶-۲ مخاطب «لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ»
- ۱۴۴ ۱-۱-۱-۶-۳ مخاطب «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آمِنُوا بِاللَّهِ»
- ۱۴۵ ۱-۱-۲-۱-۳ عوالم مربوط به مفسران
- ۱۴۵ ۱-۱-۲-۱-۳ اختلاف نظر در تعیین مصداق یک عنوان خاص
- ۱۴۶ ۱-۱-۲-۱-۳ مصداق «ثَلَاثَةُ الْوَسْطَى»
- ۱۴۷ ۱-۱-۲-۱-۳ مصداق «يَوْمَ الْحَرْمِ الْأَكْبَرِ»
- ۱۴۸ ۱-۱-۲-۱-۳ مصداق «ثَلَاثَةُ الْوَسْطَى»
- ۱۵۰ ۱-۱-۲-۱-۳ مصداق «أَطْرَافُ النَّهْرِ»
- ۱۵۲ ۱-۱-۲-۲-۱ اختلاف در تعریف اصطلاحی واژگان
- ۱۵۳ ۱-۱-۲-۲-۱ واژه تأویل
- ۱۵۵ ۱-۱-۲-۲-۳ تفسیر در کنار تأویل یا معنای باطنی
- ۱۵۷ ۱-۱-۲-۲-۳ تأویل «غور ماء»
- ۱۵۸ ۱-۱-۲-۲-۳ تأویل «بُئْرٌ مُعَقَّلَةٌ وَ قِصْرٌ مُشِيدٌ»
- ۱۶۰ ۱-۱-۲-۲-۳ تأویل «هَلْ الذَّكْرُ»
- ۱۶۰ ۱-۱-۲-۲-۴ اختلاف قرائت
- ۱۶۱ ۱-۱-۲-۲-۴ اختلاف قرائت واژه «مَلِكٍ»
- ۱۶۴ ۱-۱-۲-۵-۱ اختلافات ناشی از گرایش های متعدد مفسران
- ۱۶۵ ۱-۱-۲-۵-۱ مؤمن از نظر معتزله
- ۱۶۵ ۱-۱-۲-۵-۲ خدا خالق اعمال و افعال انسان
- ۱۶۶ ۱-۱-۲-۵-۳ معنای مرض در قلوب منافقین

- ۱-۳-۳ عوامل مربوط به مقتضیات زمان و مکان ۱۶۷
- ۱-۳-۱-۳ پیشرفت علوم تجربی ۱۶۷
- ۱-۳-۱-۳ جریان داشتن خورشید ۱۶۸
- ۱-۳-۱-۳ رتق و فتق آسمان و زمین ۱۷۰
- ۱-۳-۲ روایات اسباب نزول ۱۷۲
- ۱-۳-۱-۲ روایات اسباب نزول آیه عقوبت ۱۷۲
- ۱-۳-۲-۲ روایات اسباب نزول آیه «لِّلَّهِ الْمَشْرِقُ وَالْمَغْرِبُ» ۱۷۴
- ۱-۳-۳ تغییر معنا در گذر زمان ۱۷۶
- ۱-۳-۱-۳ اژه «الْفَقْو» ۱۷۷
- ۱-۳-۴ غایت لفظ ۱۷۹
- ۱-۳-۱-۴ رازه «أَوَاه» ۱۸۰
- ۱-۳-۱-۴ رازه «بَلَمَ» ۱۸۱
- ۱-۳-۵ تأثیر گفتمان و تفکر بر قرآن ۱۸۳
- ۱-۳-۵-۱ قدم و حدوث قرآن ۱۸۵

فصل چهارم: بررسی اجمالی امکان حمل عوامل اختلاف تفسیری بر آیات قرآن کریم ۱۸۷

- مقدمه ۱۸۹
- ۱-۴ فهرست جامع عوامل اختلاف تفسیری ۱۸۹
- ۱-۱-۴ عوامل درون متنی ۱۸۹
- ۱-۱-۱-۴ مفردات ۱۸۹
- ۱-۱-۱-۴ مشترک لفظی ۱۹۰
- ۱-۱-۱-۴ متعدد بودن معانی حروف ۱۹۰
- ۱-۱-۱-۴ هم آوایی و هم نویسی واژه عرب و غیر عرب ۱۹۲
- ۱-۱-۱-۴ واژگان مُعَرَّب ۱۹۳
- ۱-۱-۱-۴ ساختار صرفی کلمه ۱۹۵
- ۱-۱-۱-۴ اختلاف در ریشه کلمه ۱۹۶
- ۱-۱-۱-۴ علم مشترک ۱۹۷

- ۱۹۸ ۸-۱-۱-۱-۴ معنای لغوی یا اصطلاحی
- ۱۹۸ ۹-۱-۱-۱-۴ حروف مقطعه
- ۱۹۹ ۲-۱-۱-۱-۴ ترکیب
- ۱۹۹ ۱-۲-۱-۱-۴ مرجع ضمیر
- ۲۰۰ ۲-۲-۱-۱-۴ اختلاف در انتساب سخن به گوینده آن
- ۲۰۲ ۳-۲-۱-۱-۴ اختلاف در متعلق
- ۲۰۲ ۴-۲-۱-۱-۱ تقدیم و تأخیر
- ۲۰۳ ۵-۲-۱-۱-۱ وقف و ابتداء
- ۲۰۴ ۶-۲-۱-۱-۴ وانش متعدد از یک آیه
- ۲۰۴ ۷-۱-۱-۱-۴ اب کلمه
- ۲۰۵ ۸-۲-۱-۱-۴ اختلاف در اعل
- ۲۰۵ ۹-۲-۱-۱-۴ اختلاف در الحاق
- ۲۰۶ ۱۰-۲-۱-۱-۴ زیادت حرف در کلام
- ۲۰۷ ۱۱-۲-۱-۱-۴ غرابت ترکیب
- ۲۰۸ ۱۲-۲-۱-۱-۴ استثنائات قرآنی
- ۲۰۸ ۱۳-۲-۱-۱-۴ ناهماهنگی ظاهری آیه با سیاق کلام
- ۲۰۹ ۱۴-۲-۱-۱-۴ حقیقی یا مجازی بودن تعابیر
- ۲۱۰ ۱۵-۲-۱-۱-۴ متشابه بودن عبارت
- ۲۱۲ ۱۶-۲-۱-۱-۴ اختلاف در مشارالیه اسامی اشاره
- ۲۱۳ ۱۷-۲-۱-۱-۴ اختلاف در مخاطب کلام
- ۲۱۴ ۲-۱-۱-۴ عوامل برون متنی
- ۲۱۴ ۱-۲-۱-۱-۴ عوامل مربوط به گوینده کلام
- ۲۱۵ ۲-۲-۱-۱-۴ عوامل مربوط به مخاطب کلام
- ۲۱۵ ۱-۲-۲-۱-۴ اختلاف نظر دانشمندان علوم قرآنی
- ۲۱۶ ۲-۲-۲-۱-۴ اختلاف قرائات
- ۲۱۶ ۳-۲-۲-۱-۴ گرایش های کلامی و مذاهب فقهی مفسران

۲۱۷ ۳-۲-۱-۴ عوامل مربوط به مقتضیات زمان و مکان

۲۱۸ ۱-۳-۲-۱-۴ گذر زمان و غرابت لفظ

۲۱۸ ۲-۳-۲-۱-۴ پیشرفت بی سابقه علم و تحولات متعدد

۲۲۵ فهرست منابع

www.ketab.ir